

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу
Институт за правне и друштвене науке / Центар за кривично право
Полицијска академија - Београд
Виша школа унутрашњих послова - Земун

СУЗБИЈАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

деценија после смрти професора Водинелића

**Правни факултет Универзитета у Крагујевцу
Институт за правне и друштвене науке / Центар за кривично право
Полицијска академија - Београд
Виша школа унутрашњих послова - Земун**

**СУЗБИЈАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА -
ДЕЦЕНИЈА ПОСЛЕ СМРТИ ПРОФЕСОРА ВОДИНЕЛИЋА**

**приредио:
Проф. др Бранислав Симоновић**

Крагујевац 2004.

**СУЗБИЈАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА -
ДЕЦЕНИЈА ПОСЛЕ СМРТИ ПРОФЕСОРА ВОДИНЕЛИЋА**

Издавачи:

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу
Институт за правне и друштвене науке / Центар за кривично право
Полицијска академија - Београд
Виша школа унутрашњих послова - Земун

Рецензенти:

Проф. др Бора Чејовић
Проф. др Бранислав Симоновић

За издавача:

Проф. др Миодраг Мићовић

Приредио:

Проф. др Бранислав Симоновић

Компјутерска обрада текста:

Емил Матић, Информациони центар

Штампа:

ГР "Балша" Крагујевац

Тираж:

150 примерака

ISBN 86-80765-53-8

*Штампање овог Зборника је подржало Министарство науке и заштитне животне средине
Републике Србије*

Предговор.....

Prof. dr Vladimir V
ZAPRIMANJE PRI

Проф. др Живојин
ДЕФИНИСАЊЕ К
ПРОФЕСОРА ВОД

Prof. dr Darko Mave
TIPICNE STRATE

Проф. др Остоја Кр
ПРИМЕНА МИСА
МЕТОДА ЗА ПРО
У КРИМИНАЛИСТ

Мр Миле Матијевић
КРИМИНАЛИСТИ
ОТКРИВАЊА, РАЗ
КРИВИЧНОГ ДЕЛ

Мр Милан Жарковић
КРИМИНАЛИСТИ
ОСНОВНИХ ПИТА

Мр Зоран Ђурђевић
ПРИМЕНА ПРИНЦИ

Проф. др Бранислав
НЕКА НОВА САЗНА
РАДИ ПРЕПОЗНАВ

Илија Симић
САСЛУШАЊЕ ПРЕ

САДРЖАЈ

Предговор.....	1
<u>Prof. dr Vladimir Vodinelić</u> ZAPRIMANJE PRIJAVE O SUMNJI VOJ ILI NASILNOJ SMRTI.....	7
Проф. др Живојин Алексић ДЕФИНИСАЊЕ КРИМИНАЛИСТИКЕ У УЧЕЊУ ПРОФЕСОРА ВОДИНЕЛИЋА	17
Prof. dr Darko Maver TIPИЧНЕ STRATEGIJE OBRAMBE IN STRATEGIJE PREISKOVANJA.....	23
Проф. др Остоја Крстић ПРИМЕНА МИСАОНЕ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ КАО ТАКТИЧКОГ МЕТОДА ЗА ПРОНАЛАЖЕЊЕ КОНТАКТНИХ ТРАГОВА У КРИМИНАЛИСТИЧКО- ОПЕРАТИВНИМ ОБРАДАМА.....	45
Мр Миле Матијевић КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ВЕРЗИЈЕ У ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ ОТКРИВАЊА, РАЗЈАШЊАВАЊА И ДОКАЗИВАЊА КРИВИЧНОГ ДЕЛА И УЧИНИОЦА	55
Мр Милан Жарковић, Оливер Лајић КРИМИНАЛИСТИЧКИ И КРИВИЧНОПРАВНИ АСПЕКТИ ОСНОВНИХ ПИТАЊА КРИМИНАЛИСТИКЕ.....	67
Мр Зоран Ђурђевић ПРИМЕНА ПРИНЦИПА УЗРОЧНОСТ У КРИМИНАЛИСТИЦИ.....	81
Проф. др Бранислав Симоновић НЕКА НОВА САЗНАЊА У ВЕЗИ СА ПРЕДОЧАВАЊЕМ РАДИ ПРЕПОЗНАВАЊА.....	95
Илија Симић САСЛУШАЊЕ ПРЕД СУДОМ.....	115

Мр Мирослав Бусарчевић ТЕОРИЈСКИ ОСНОВИ ТРАСОЛОШКЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ	131
Александар Ивановић ПОСЛЕДИЦА ПРИМЈЕНЕ АНАХРОНИХ МЕТОДА ВЈЕШТАЧЕЊА И НЕПРЕЦИЗНО ПРЕЗЕНТОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ВЈЕШТАЧЕЊА-СЛУЧАЈ РАЧАК.....	149
Prof. dr Anton Dvoršek STRATEŠKI ELEMENTI OMEJEVANJA GOSPODARSKE KRIMINALITETE V REPUBLIKI SLOVENIJI.....	163
Проф. др Божидар Бановић СПЕЦИФИЧНОСТИ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ КОНТРОЛЕ И КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ОБРАДЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛИТЕТА	177
Проф. др Мићо Бошковић НЕКИ ТЕОРИЈСКИ ПРАКТИЧНИ ПРОБЛЕМИ НОВИХ МЕТОДА У СУЗБИЈАЊУ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛИТЕТА.....	189
Проф. Д-р Методија Ангелески КОНСПИРАТИВНИОТ ПОЛИЦИСКИ ИНСТРУМЕНТАРИУМ КАКО ЗНАЧАЕН ЕЛЕМЕНТ НА КРИМИНАЛИСТИЧКАТА СТРАТЕГИЈА ЗА БОРБА ПРОТИВ ОРГАНИЗИРАНИОТ КРИМИНАЛИТЕТ	199
Мр Дарко Маринковић ТАЈНА ОПСЕРВАЦИЈА У СПРЕЧАВАЊУ И СУЗБИЈАЊУ КРИВИЧНИХ ДЕЛА.....	215
М-р Јовчески Јован, М-р Јовчески Винко ЗНАЧЕЊЕТО НА СПЕЦИЈАЛНИТЕ ИСТРАЖНИ МЕРКИ ЗА СПРОТИВСТАВУВАЊЕ НА ОРГАНИЗИРАНИОТ КРИМИНАЛИТЕТ (КРИМИНАЛИСТИЧКИ И КАЗНЕНО – ПРОЦЕСЕН АСПЕКТИ).....	235
Prof. dr Ramo Masleša KRIMINALISTIČKO-OBAVJEŠTAJNA DJELATNOST U FUNKCIJI EFIKASNIJE BORBE PROTIV ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA	255
Доц. Д-р Стефан Будакоски ОТКРИВАЊЕ НА ОРГАНИЗИРАНИОТ НАРКО-КРИМИНАЛИТЕТ	267
Проф. др Драгана Петровић БЕЗБЕДНОСТ ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА – МЕТА ТЕРОРИЗМА	293

Д-р Миодраг Л
КОРУПЦИЈАТ
ЗА ВЛЕЗ НА М

Д-р Гоце Цукле
МУЗИЧКОТО
ОРГАНИЗИРА

Мр Небојша Бо
КРИМИНАЛИ
ПРВОГ ЗАХВА

Mr. sc. Nedžad K
OBEZBJEĐENJ

Doc. dr sc. Boris
RAZVOJ I PERS
U BOSNI I HER

Проф. др Бора Ч
О ДРУШТВЕНО
ОПШТЕГ ПОЛМ

Проф. др Драган
ПОДСТРЕКАВА
У ИЗВРШЕЊУ

Проф. др Милан
ЗЛОЧИН ПРОТ
И ДОКАЗНИ АС

Prof. dr. sc. Beris
POGLED NA PR
KAZNENOM PR

Проф. др Снежана
НЕКА СПОРНА
У КРИВИЧНОМ

М-р Драган ТУМ
ДОСТАВУВАЊ
УСЛОВ ЗА ЕФИ

Д-р Миодраг Лабовиќ КОРУПЦИЈАТА - НАЈГОЛЕМАТА ПРЕЧКА ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНИЈА ВО ЕУ	307
Д-р Гоце Цуклески МУЗИЧКОТО ПИРАТСТВО КАКО ЕЛЕМЕНТ НА ОРГАНИЗИРАНИОТ КРИМИНАЛИТЕТ	325
Мр Небојша Бојанић КРИМИНАЛИСТА И СУДСКИ МЕДИЦИНАР У МЈЕРАМА ПРВОГ ЗАХВАТА КОД РАСВЈЕТЛАВАЊА СИЛОВАЊА	345
Mr. sc. Nedžad Korajlić ОВЕЗВЈЕДЕНЈЕ ЛИЦА МЈЕСТА КОД ПРОНАЛАСКА ЛЕША	373
Doc. dr sc. Borislav Petrović РАЗВОЈ И ПЕРСПЕКТИВЕ КРИМИНАЛИСТИКЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	389
Проф. др Бора Чејовић О ДРУШТВЕНОЈ ОПАСНОСТИ КАО ОБЕЛЕЖЈУ ОПШТЕГ ПОЈМА КРИВИЧНОГ ДЕЛА	397
Проф. др Драган Јовашевић ПОДСТРЕКАВАЊЕ КАО ОБЛИК САУЧЕСНИШТВА У ИЗВРШЕЊУ КРИВИЧНОГ ДЕЛА	411
Проф. др Милан Шкулић ЗЛОЧИН ПРОТИВ ЧОВЕЧНОСТИ ОСНОВНИ КРИВИЧНОПРАВНИ И ДОКАЗНИ АСПЕКТИ	427
Prof. dr. sc. Berislav Pavišić ПОГЛЕД НА ПРЕТНОДНИ ПОСТУПАК У ЕУРОПСКОМ КАЗНЕНИМ ПРАВУ	457
Проф. др Снежана Соковић НЕКА СПОРНА ПИТАЊА ВЕШТАЧЕЊА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ	489
М-р Драган ТУМАНОВСКИ	505
ДОСТАВУВАЊЕТО НА СУДСКИТЕ ПИСМЕНА, УСЛОВ ЗА ЕФИКАСНА КРИВИЧНА ПОСТАПКА	505

Doc. dr. Gorazd Meško

LOKALNI SAVETI ZA BEZBEDNOST U SLOVENIJI –
NEFORMALNO U FUNKCIJI FORMALNOG..... 521

Mr. sc. Elmedin Muratbegović

STRAH OD KRIMINALITETA - KRIMINOLOŠKI OSVRT 535

Doc. dr. sc. Irena Cajner Mraović

STAVOVI ŽENA O POSTUPANJU POLICIJE POVODOM
NJIHOVE VIKTIMIZACIJE NASILJEM..... 551

Проф. др Желимир Кешетовић

РЕФОРМА ПОЛИЦИЈЕ И ПОВЕРЕЊЕ ЈАВНОСТИ..... 565

Др Зоран Кековић

САВРЕМЕНИ ТРЕНДОВИ У НЕ-ДРЖАВНОМ
СЕКТОРУ БЕЗБИЈЕДНОСТИ..... 585

IN MEMORIAM 603

БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА

ПРОФ. ДР ВЛАДИМИРА ВОДИНЕЛИЋА..... 607

Иницијални повос
деценија после смрти
листу бивше Југослави
др Владимира Водин
криминалистике у бив
га, школовањем поли
цима и докторантима,
у јавности, небројени
опус професора Водин
рије кривичног процес
после Другог светског
његове смрти. То се на
ни уџбеник из крими
ке технике и криминал
ши од Македоније, па
славија се одавно расп
живо живи у популарн
рима државе која оди
Приказали бисмо а
динелића на само једн
но је изучавао органи
и оперативне) методе н
следње радове у који
жним) техникама откр
довима је исцрпно ист
лицејских извиђача, по
агената провокатора, т
кривичних дела из обл
кретна законска и орг
конодавство у држави
жио је на међународно

¹ На пример, треба поменути криминалитет профита, Безб

² Радови су објављени пост
стичко-тактичких института
мократској држави, I део, Бе
2/1994, стр. 177-188; III део,
оград, 4/1994, стр. 421-433.

Предговор

Иницијални повод за објављивање зборника: „Сузбијање криминалитета - деценија после смрти професора Водинелића” је сећање на водећег криминалисту бивше Југославије и професора Правног факултета у Крагујевцу проф. др Владимира Водинелића. Професор Водинелић је битно утицао на развој криминалистике у бившој Југославији и Србији објављивањем радова и књига, школовањем полицијских и правничких кадрова, у раду са последипломцима и докторантима, учешћем у разним државним комисијама, иступањима у јавности, небројеним предавањима. Може се слободно рећи да је научни опус професора Водинелића у оквиру науке криминалистике (и доказне теорије кривичног процесног права), одлучујуће обележио период који почиње после Другог светског рата и снажно се осећа и данас - десет година након његове смрти. То се најбоље може уочити ако се прелиста било који савремени уџбеник из криминалистике (и криминалистичке тактике, криминалистичке технике и криминалистичке методике) објављен после двехиљадите почевши од Македоније, па преко Србије, Босне и Херцеговине до Словеније. Југославија се одавно распала, али научно дело професора Водинелића још увек живо живи у популацији криминалиста (донекле и криминолога) на просторима државе која одавно више не постоји.

Приказали бисмо актуелност, тј. животност научног дела професора Водинелића на само једном примеру. У последњим годинама живота интензивно је изучавао организовани криминалитет и криминалистичке (стратегијске и оперативне) методе његовог сузбијања.¹ У току 1993. године, написао је последње радове у којима се бавио специјалним криминалистичким (истражним) техникама откривања и сузбијања организованог криминалитета. У радовима је исцрпно истражио и приказао методе коришћења специјалних полицијских извиђача, посебне информативне технике коришћења вигиланата и агената провокатора, тајне мере снимања, ради разоткривања и доказивања кривичних дела из области организованог криминалитета. Предлагао је конкретна законска и организациона решења, приказивао је праксу, теорију и законодавство у државама Западне Европе и Америке. Своја истраживања изложио је на међународном симпозијуму у Охриду крајем октобра 1993. године.²

¹ На пример, треба поменути његов рад: Криминалитет са мрежном структуром и организовани криминалитет профита, Безбедност, Београд, 1/1992, стр. 13-27.

² Радови су објављени постхумно. Видети: Владимир Водинелић: Проблематика криминалистичко-тактичких института -информант, информатор и прикривени полицијски извиђач у демократској држави, I део, Безбедност- Београд, 1/1994, стр. 65-75; II део, Безбедност- Београд, 2/1994, стр. 177-188; III део, Безбедност- Београд, 3/1994, стр. 285-300; IV део, Безбедност- Београд, 4/1994, стр. 421-433.

Два месеца после тога, тј. другог јануара 1994. године је умро. Међутим, у то време политичке власти у свим земљама бивше Југославије негирале су постојање организованог криминалитета на својим територијама. Политичари, највећи број процесуалиста и криминалиста, одбацивали су потребу за применом специјалних истражних техника у сузбијању организованог криминалитета. Класичне полицијске и криминалистичке методе биле су, по њима, сасвим довољне. Увођење специјалних истражних техника које се користе за сузбијање организованог криминалитета отпочело је у земљама бивше Југославије тек на самом крају деведесетих година XX века. У Србији су почеле да се уводе тек након промене власти, почетком двехиљадитих. Тако да је данас на просторима бивше Југославије једно од најактуелнијих стручних (и политичких) питања управо тематика о којој је професор Водинелић писао далеке (1993. године) у последњим месецима свога живота.

Доказ да дело професора Водинелића још увек живи на бившим југословенским просторима је и то што је за зборник радова који је посвећен сећању на њега пристигло више од тридесет научних радова од стране угледних криминалиста, криминолога и кривичара са територије целе бивше Југославије (из Македоније, Србије и Црне Горе, Босне и Херцеговине, Републике Српске, Хрватске и Словеније).

Значај објављивања зборника у коме су публиковани радови аутора (криминалиста, криминолога, кривичара) са територије целе бивше СФРЈ на тему актуелног криминалитета, и специфичности његовог сузбијања, има шири значај и друштвени контекст него што је само присећање на деценију од одласка професора Водинелића.

Свако ко буде прочитао радове објављене у зборнику увериће се да је највећи број веома квалитетан и да верно приказују актуелне форме криминалитета које су обухваћене истраживањем конкретног аутора, у њима се предлажу савремене методе сузбијања кривичних дела или побољшање постојећих законских решења. У значајном броју радова не врши се само описна анализа већ се приказују и нова виђења, предлажу и нова решења, која представљају напредак у досадашњем сагледавању актуелних питања криминалитета и његовог сузбијања.

У сваком случају, највећа вредност зборника је у томе што су на једном месту и истим поводом скупљени радови стручњака са свих територија бивше Југославије, и што се из радова види да сви имамо сличне проблеме када је у питању актуелни криминалитет, да смо сви незадовољни постојећим законским и организационим решењима, и да сви размишљамо о начинима њиховог превазилажења. Зар није онда сјајна идеја да удружимо снаге, памет, научне потенцијале и искуство, и да о бољој будућности, са мање криминалитета, и бољом полицијом, судством и законима размишљамо заједно? Објављивање овог зборника, као првог покушаја ове врсте након распада бивше СФРЈ, представља сигурно добру идеју.

И на крају треба напоменути да ће зборник бити презентован на округлом столу који заједнички организују Виша школа унутрашњих послова из Зему-

на, Полицијска академија 2004. на дан изазивом: „Сузбијање криминалитета” учествоваће професора Водинелића на каријеру посматрају метода ње

на, Полицијска академија из Београда и Правни факултет из Крагујевца 14. маја 2004. на дан када је рођен професор Водинелић. На округлом столу под називом: „Сузбијање криминалитета - деценија после смрти професора Водинелића” учествоваће пре свега аутори радова овог зборника. На тај начин име професора Водинелића повезаће још једном све оне који су своју професионалну каријеру посветили изучавању криминалитета, истраживању и усавршавању метода његовог сузбијања.

Уредник зборника
проф. др Бранислав Симоновић

СУЗБИЈАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

Dr. V. Vodinelić

деценија после смрти професора Водинелића

